

Dworek Czarnohorski w Worochcie: Dworzec tatrzański w Worochcie od wschodu.

Fot. ks. Zenon Kiriłowicz.

Zwycięstwo reakcji w Rosji.

{ Zdawałoby się, że rząd rosyjski, doznawszy tylu upokorzeń w obecnej wojnie, tak na lądzie, jak

Zwycięstwo reakcji w Rosji: Głowa reakcji w Rosji, oberprokurator św. Synodu Pobiedonoscew.

i na morzu, straciwszy w ostatniej bitwie pod Cuszimą całą swoją flotę, która jedynie jeszcze podtrzymywała mocarstwowe znaczenie Rosji, że nareszcie ten rząd, zaskorupiały w swem krótkowidz-twie politycznym, ocknie się z martwoty, zrozumie

doniosłość chwili, pojmie całą grozę położenia w jakim się obecnie znajduje, potrafi ocenić i należycie rozważyć wzburzenie umysłów w całej Rosji i nareszcie postara się, aby ugasić coraz jaśniej buchające płomienie wewnętrznej wojny, rewolucji, którą zażegnać da się jedynie przez doniosłe reformy społeczne, przez zwołanie reprezentacji ludu, jednym słowem przez zmianę rządu z autokratycznego na konstytucyjny. Tak sądzono w całym cywilizowanym świecie, obserwującym położenie obecne w Rosji. Tymczasem nadzieje zawiodły.

W ostatnich dniach doniosły dzienniki, że generał-gubernator Trepow, podły stupajka, sprawca ohydnej rzezi petersburskiej w dniu 22 stycznia, shańbiony knutowaniem kobiet i studentów w Moskwie, mianowany został pomocnikiem ministra spraw wewnętrznych, oraz dyktatorem wojskowym. Wyposażenie Trepowa tak daleko idącymi pełnomocnictwami, jak te, których mu udzielił car, równa się ustanowieniu dyktatury Trepowa dla całej Rosji. Pokazuje się zatem, że stronnictwo wielkich książąt zwyciężyło i nakłoniło cara, aby wypowiedział wojnę wewnętrzną wszystkim stronnictwom rosyjskim, które żądają reform. Przed kilku tygodniami wydany ukaz w sprawie tolerancji religijnej, zapewniającej wolność wyznania, ostatnim ukazem cara został formalnie zniesiony i era tolerancyjna, kilkutygodniowa zaledwie już się skończyła.

Spodziewano się, że carat wreszcie pomyśli o rozpoczęciu rokowań pokojowych z Japonią, bo

wojna już się wszystkim dała we znaki. Tymczasem i to okazało się złudzeniem. Najlepszym dowodem ślepego uporu cara i rządzącej kamaryli, są słowa samego władcy Wszech-Rosji po pogromie Roźdiestwieńskiego. Kiedy mu zakomunikowano pogrom floty, car powiedział: „A jednak będziemy dalej walczyli!“

Sądzono wreszcie, że po pogromie pod Cuszimą nadeszła stosowna pora, że rząd przystąpi do zapowiadanych od dawna reform. Chodziło głównie o zwołanie soboru. I rzeczywiście. Rząd zabrał się do tego. Minister spraw wewnętrznych, Bułygin, wypracował już projekt przedstawicielstwa Rady narodowej, który, jak się zdaje, będzie zatwierdzony przez radę ministrów. Ale projekt ten zawiódł również wszystkie nadzieje. Przedewszystkiem Rada narodowa nie będzie, jak powinna, ciałem ustawodawczym, lecz doradczym, bo ten „parlament“

Zwycięstwo reakcji w Rosji: Jenerał Trepow, obecnie dyktator wojskowy nad całą Rosją.

Zwycięstwo reakcji w Rosji: Minister Bułygin, autor projektu „Rady narodowej“.

rosyjski nie będzie miał żadnej władzy. Po nad nim, jako pewien rodzaj Izby wyższej, stoi tak zwana „Rada państwa“, złożona przeważnie z byłych wysokich dygnitarzy biurokratycznych, ustawy zaś, uchwalone przez „Radę narodową“, nie będą mogły być przedłożone do sankcji, dopóki ich nie zatwierdzi „Rada państwa“. A nie można przecież przypuszczać, aby czynownicy, zasiadający w „Radzie państwa“ zgodzili się na ustawy, mogące ukrócić wszechwładzę biurokracji. „Rada narodowa“, jaką car obdarzy Rosję, ma być tylko wygodnym dla autokracji carskiej i czynowniczej parawanem, ozdobionym kilku fantastycznymi obrazkami konstytucji, a mającym na zewnątrz pokrywać dotychczasowy bezrząd i nadużycia.

Rosja wchodzi zatem na nowo w okres skrajnej reakcji i jak najbardziej samowolnego systemu policyjnego. Reakcyjna kamaryla z Pobiedonoscewem na czele, zwyciężyła. Ale też w całej Ro-

Dworek Czarnohorski w Worochcie: Dworek „Czarnohorski“ Tow. Tatrzańskiego w Worochcie.

Fot. ks. Zenon Kiriłowicz.